

Szerkesztői iroda
Kossuth Lajos-utca (Mária-főház),
hová a lap szellemi részét megillető közle-
mények intézendők.

Az „Ellenzék” előfizetési díja:
Egész évre 32 korona.
Félévre 16 korona.
Negyedévre 8 korona.
Egy hóra 3 korona.

Egyes szám ára 10 fillér.

Megjelenik mindennap, kivéve a vasár- és
ünnepnapokat.

Kéziratok nem adatkak vissza

A jászberényi riadó.

Kolozsvár, jun. 18.

Apponyi Albert gr. Jászberényben választói előtt beszédet tartott, melyben nemzeti politikájának irányelveit fejtegette. Valahányszor ez a nagy államférfi megnyilatkozik: politikai eszméinek igazsága előtt még ellenfeleit is meghajolni kényszeríti. A nemzet sokasága pedig bosszankodva kérde, hogy a nemzeti irányzat nagy talentumu vezére miért nem érvényesülhet soha azon a helyen, a hol a nemzet vezetését és kormányzását irányítják. Akárhányszor méltatlankodva zúgolódik Apponyira, mert azt látjuk, hogy nagy tehetsége, apró politikai stréberek előtt meghátrál és hatalmas erejét nem meri a küzdelem forgatagába vinni. Vajon bátortalan-e ez, vagy óvatosság? Vajon a helyzet félreismerése ez, vagy politikai bölcsesség? Nehéz rá feleletet adni, de azért magatartását a legtöbbször olyan-nak látjuk, mintha az örökös habozás miatt vesztene el a csatát sokkal győn-gébb ellenfeleivel szemben.

A látszat gyakran azt mutatja, hogy Apponyi gróf habozik akkor, mikor szólni kellene és késedelmezik akkor, a mikor tennie kellene. A kik Apponyi gróf pályafutását figyelemmel kísérik, gyakran ellenkező véleményről bírálják szereplését. Az elitől kritika ép olyan gyakran hangzik fel, mint az elismerő hódolat. A nagy politikust most ismét a jászberényi beszéd tette aktuálissá és ismét megszólalt a közvélemény, mely különböző módon bírálja és bámulja Apponyi hatalmas politikai nyilatkozatát.

Azt tartják sokan, hogy az ország ismét egy szép beszéddel, egy hatalmas politikai nyilatkozattal lett gazdagabb, de mi haszna van belőle a nemzetnek, ha a nemzeti irányzat dicsőséges hirdetője, mindannyiszor elhallgat és félrelát, valahányszor arról van szó, hogy a nemzet ügye mellett szilárd kitartással kell megállni. Még a látszatát is kerüli annak, ami erőszakos színben tüntetné fel, holott az ellenfél legtöbbször az oroszok fegyverével tartja fenn hatalmát. Atkellene látnia, hogy beszéddel lehetetlen meggyőzni azokat, a kik párt-érdekek és nem politikai eszmék szolgálatában állanak.

Ez a korszak annyira korszaka az aranyborjú imádásának, hogy azokat, a kik az eszmék magaslatán szárnyalnak lenézik és megvetik. Apponyit nem tartják veszedelmes ellenfélnek, mert arról vannak meggyőződve, hogy az ismét megalakult nemzeti párt vezére, nem fog soha olyan fegyverrel küzdeni ellenük, a melylyel ártathatna. Hadd hirdesse a nemzeti eszméket, hadd lelkesítse a bolond tömeget, mert ő kezelt dusan aratták a földi jókat a hatalom árnyékában és védő szárnyai alatt. Nem félnek a szó hatalmától azok, a kikre

csak brutális eszközökkel lehet hatni. A nemzeti eszmék kincses tárháza Apponyi gróf, a ki azonban nem veszedelme, mivel csak elveit viszi küzdelembe az elvekk. Ezek az elvek föltétlenül győznek a nemzet ítélete előtt, de az ellenfelek legyőzött elvekk is a hatalom polczán maradnak, mert ma a politikai puritánság csak kevés emberle-kének képezi tulajdonságát, de az uralkodó párt nagy többsége előttemeretlen és érthetetlen fogalom.

A politikai erkölcsöket, mint haszontalan rekvizitumot, régen elraktározta a szabadelvű párt, a melyre nézve hatás nélkül hangzik el minden nagy nemzeti igazság. És hiába dörög Apponyi Jászberényben a nemzet tapsai között, ha ugyanakkor Szegeden a nemzetellenes politika kormányelnöke előtt alázatosan hódol a hivatalos Magyarország. De bármilyen kicsinyléssel tekintsen Apponyira az uralkodó párt hatalmi gögijében, azért Jászberény követének igéi nem olyan kiáltó szók, a melyek hatás nélkül oszolnak el a pusztában. Lassan bár és fokozatosan, de azért megtermékenyítik a nemzet lel-két. Történelmi nagyságunk és régi dicsőségünk mikor kibontakoznak a ködös messzeségből, úgy kell tekintenünk azt, mint az ő tiszta politikai munkájának eredményét. A nemzeti öntudat éber-tartásának, a hazafias szellem fellángolásátának legdicsőségesebb apostola, a ki rendületlen bizalommal és politikai szenvedések mártír-koszorújával halad a nemzeti politika tövises útján.

A jászberényi riadó harsogva járta be az országot és a nemzet figyelve hallgatta Apponyit, aki politikai csalódásai miatt nem a visszavonulást, nem a lemondást keresi, hanem hazája iránt való szeretetének engedve, törhetetlenül hirdeti a nemzet jogait, a nemzet igazságait. Taktikai hibái miatt politikájának tisztaságában, hazafias érzelmeinek őszinteségében, kétkedni nem lehet és nem szabad. Apponyi gróf ismét a nemzeti ügy harcossai között áll. Apponyit az osztrák irányzat követői szemben találják magukkal. Talán ma harcizasabb és elszántabb kedvben van, mint bár mikor. Lelkét előlnti a keserítés, mert azt látja, hogy az önzetlen törekvés a forumon, a becsületes küzdelem a politikában cselhoz nem ér, de azért a jövőbe vetett rendületlen hitel bizik és hirdeti az ígét. A jászberényi beszéd pedig megtermékenyíti a nemzet szellemét. Hitet és bizalmat önt a csüggedők lelkébe. Hiszen kit ért több csalódás? Ki ellen küzdöttek a személyes bosszu fegyverével is többet, mint el-lene? Nagyságára mindig féltékeny volt a kapzsi és önző hatalom. Kicsinyítették tehát a nemzet előtt és vádolták az udvarnál. De azért nem vonul kétségbeesetten félre a küzdelem elől. Ellenségeinek ezt a gyönyörtiséget nem

szerzi meg, hanem tovább hirdeti termékenyítő eszméit, melyeknek hatása alatt, mindig az iránta érzett meleg rokonszenvtől dobban meg a nemzet szíve.

A jászberényi riadó azt jelenti, hogy Apponyi gróf küzdelembe indul. — Kövesse utját dicsőség és győzelem.

A hétről.

Kolozsvár, jun. 18.

Apponyi útja.

A hét politikai eseményei közül a nemzeti pártnak újból történt megalakulása és a program határozott hangja, kelti fel legnagyobb mértékben a nemzet figyelmét. Abban a hangban, a mely Jászberényben elhangzott, és abban a kijelentésben, a melyet Apponyi az újból alakult nemzeti párt irányának jelölésére hangsúlyozott, — az elszánt és a csalódásokat megelégtelt vezér bátor hangja nyilatkozott meg.

Az utról, melyre ráléptem, többé nem térek le soha, — mondá Apponyi. Ez ut pedig ismeretes mindenki előtt. Ez az ut a határozott nemzeti politika útja; ez a nemzeti irányzat követése, ez az országos intézmények nemzeti irányu fejlesztése. Erre lépett rá Apponyi és ebben az irányban akarja vezetni nemzetét?

Vajjon megáll-e a fele uton, a mint már annyiszor tette; vajjon habozni fog-e ha elébe gördülnek az ismert akadályok? Talán a mult tapasztalataiból megtanulta, hogy a politikában érzelmi tekintetek és udvariassági kérdések nem jöhetnek szóba. Talán megtanulta azt is, hogy a becsületes nyíltságot legjobban kitudja az ellentél használni. Hiszen mindig becsületes őszinteséggel mondotta el nézeteit a magyar vezető politikusoknak és ezek háta mögött megcsalták. Kitérta hazafias aggodalmait és nézeteit a koronánál és ott ellenszenves érzelmeiket ébresztette. Almut az engedményekben a béke kedvéért a legszélsőbb határokig és fáradozásainak gyümölcsét mások szedték le. Evtizedeken át folytatott nemzeti irányu politikája megtermékenyítette a nemzet lelkét, de az ebből keletkező előnyöket mások kaparították meg. Lelkünk elszórt kincseit mások szedték fel és felcizomázták vele törpe-ségüket.

Fajdalommal táta a nemzet, hogy életképes politikai irányzatának vívmányait soha sem tudta felhasználni. Szomorúsággal tapasztaltuk, hogy valahányszor a nemzeti élet feltételeire mutatott, — e feltételek megvalósítását a kontárok ragadták el, hogy aztán semmi se legyen belőle.

A jászberényi beszéd azt mutatja, hogy Apponyi gróf végre érejként és képességének tudatára ébredt. Harcba készül a vezér és megvillogtatta hatalmas fegyverét. Csak azokat hívja segítségül, a kik el vannak szánva, hogy az uton, a melyre rálép követni fogják. Ez az ut a nemzeti megváltás nehéz küzdelmeihez vezet. A csapat, mely a vezérrel útközetre indul meg, kevés, — de hisszük, hogy a nemzet milliói állnak oda, ha azt,

látják, hogy egy habozó vezér helyett egy elszánt vezér tántoríthatatlanul viszi előre a nemzeti ügy büszke lobogóját.

(A háboru.)

Ugy tetszik, mintha Európa félelmes zsarnokának, az orosz kényuralom mindenhatóságának bordái recsegnének. Mintha az erős kéz, a mely egyszerre több irányban nyult ki, hogy lánczokba verje a népek szabadságát, értetlenül lankadni kezdene. A Balkán-vérgengést segítő rubel kiapadhatatlannak látszó forrása egyszerre kiszáradt. A finnek fővárosában egy revolvergolyó leterítette a nemzeti önállóság kegyetlen hőhért. Kelet-Ázsiában pedig a zsarnok uralom fegyveres szoldosait írta és dönti dicstelen sirba a haza szabadságáért harcoló japán nemzet.

A dúló háború szelleme az óriási orosz birodalom bensejében is megrázza a lánczra vert milliók elszábadt lelkét és szárnyakat növel a gondolatnak, a mely népszabadságról, az alkotmányos élet boldogságáról, az emberi méltóságról titkon álmódzott. — A népmilliók szíve dobban össze és a népmilliók karjának rettentő ereje feszíti a lánczokat. Vihar van a levegőben, rejtélyes villámok cikáznak mindenütt és távolról mély dörögcs hangja zug, mintha a zsarnok uralom végletele hangzanék.

A népek komolyan figyelnek és áhíttosan imádkoznak azokért, a kik ez emberi szabadságért és emberi jogokért a harcmezőn és a börtön falai közt elvérzenek.

A háboru.

A japánok ujra győztek. A vaffantieni ütközet.

Mint már tegnap távirati rovatunkban megírtuk Liaojang nyugati vidékén a japánok határozottan **döntő győzelmet arattak**. Kedden és szerdán az orosz hadsereg, a mely két és fél hadosztálylyal érkezett Vaffantien felől, megtámadta a japán hadsereget, a mely Liaojangtól délnyugatra állott. A japán sereg két hadoszlopba volt formálva s kedden délután öt órakor megkezdte az ellenséges hadállások bombázását. **Hat óráig tartó elkeseredett harc után a japán hadoszlop elfoglalta az orosz hadállásokat.** — Két más hadoszlop Vicsu felől jövet támadta meg az ellenséget, mely Vaffantien felé menekült. Szerdán a japán sereg a vasut mentén előrenyomult Liaojang felé és megtámadta az oroszok balszárnyát. Kilenc órakor ez a két hadoszlop már egyesült a másik japán sereggel. A lovasság Tasifao felől nyomult előre és később csatlakozott a japán sereg zöméhez. Az ellenséget Taliszaunál bekerítette és nagy ütközet után végképpen megverte. Az orosz sereg

észak felé menekült és 15 gyorstüzelő ágyut hagyott hátra.

Niucsang, jun. 17.

Két nap óta elkeseredett ütközet folyik Samsipu környékén. Mind a két részen temérdek sokan estek el és sebesültek meg. A harc azzal végződött, hogy a japánok oly erősen megjavították pozíciójukat, **hogy most már Port-Arthurellen indulhatnak**, megkezdendők az ostromot, melyet minden órában várnak.

London, jun. 17.

Tizenegy órai szakadatlan viaskodás után a 70 mérföldnyire Port-Arthuról északra fekvő Vafangkunál kedden megkezdett csata, mely ennek a háborúnak harmadik nagyobb szárazföldi ütközte, szerdán délután a **japánok újabb döntő győzelmével végződött**. Az ideérkezett magán táviratok nagyjában megegyeznek a hivatalos jelentések tartalmával, csupán abban a jelentésben vannak új részletek, melyet Oku tábornok Tokióba küldött. Két órai tüzépárbaj után — így szól többek közt az Oku jelentése — naplementekor sikerült nekünk elfoglalni az oroszok Lunchucum és Yuchontum közötti hadállását. Eközben csekély veszteségeket szenvedtünk. Mialatt ez történt, a harmadik hadosztály észak felé nyomult azzal a parancsral, hogy az ellenség jobbszárnyát fanyegesse és saját balszárnyunkat és visszavonulási vonalunkat védelmezze. Az volt a szándékunk, hogy az ellenséget a jobb szárnya ellen intézett támadással a Tessilettől északra fekvő völgyekbe szorítsuk. Szerdán reggel napfölkeltkor az ellenség a Lungvangmian és Tafangsaan közötti hadállásokat tartotta megszállva és megerősítéket is kapott. Mi eredeti tervünkhöz képest Tessilettől támadtuk meg az ellenséget és csakhamar bekerítettük. Rendes ütközet után az ellenséget észak felé üztük, miközben 14 gyorstüzelő ágyut zsákmányul ejtettünk. Az orosz veszteségeit még nem ismerjük teljes nagyságukban, de 500 halottat hagytak hátra a csatatéren és 300 oroszot, köztük a negyedik gyalogezred parancsnokát, foglyul ejtettük. Mi összesen ezer halottat és sebesültet vettünk. A szerdai csata alatt az oroszok zászlókkal visszaélt követek el, amelynyiben az ütközet előtt japáni zászlókat bontottak ki, mire tüzérsgünk a tüzelést abbahagyta.

Berlin, jun. 17.

Japáni lapok jelentése szerint kedden és szerdán Tokuriginél véres harcok folytak, melyekben a japánai győztek ugyan, de ezer embert veszítettek. Az oroszok számos ágyu és halott hátrahagyásával visszavonultak. Ugyanerre az ütközetre vonatkozik a Vossische Zeitung e hó 16-iki jelentése, mely azt mondja, hogy a japánai Tokuriginél a Liaoting félszigeten 13,000 főnyi orosz seregen fényes diadalt arattak. Hozzáteszi, hogy az oroszok ebben az

TÁRCSA.

A nagy tragédia hősei.

II.

A nagyságos ur.

És sirt az öregasszony, redős arca ránczokra komorult, ősz fejét könnyébe temette, egész lényé reszketett.

— Az isten fizesse meg, segítsen nagyságos ur.

Egyetlen lányom volt, szerettem, mint csak szeretni lehet, reá költöttem mindenem, mi megboldogult férjem után maradt, óvtam a napfénytől, a friss levegőtől és azt hittem, jót teszek vele. Dolgoztam, hogy ruházhassam, iskoláztathassam. Mikor megnőt, mikor szép volt: mint a nyíl róza, midőn láttam, hogy érte rajong a fiatalság, hallottam, hogy ő a város díszé, elvittem a bálba. Mint virágra a méhek, úgy tolongtak körülötte az uribbnál uribb uriak. Én egyszerű tiszta ruhájában legszebb is volt. De a milyen szép, ép oly hideg. Utthon sokszor szememre hánnyta, miért nem járatom színházba, fényes, suhogó selyembe, miért nem adok vacsorákat, hiszen már nagy leány?

Egett arcom a szégyenszóra, sül, edni láttam köröttem a világot. S a lány nem hallgatott. Hiszen gyöngéd szívem van, meghajolt a sok kérésre, eladtam mindenem, nem maradt egy arasznyi hely, mire azt mondhattam volna, enyém, adtam vacsorákat, égettem csillárokat. A boldog élet tartott egy pár napig, hőt, én is reménykedni kezdtem, talán még visszafordul a jöttét, talán kiválthatom zálogból férjem arany rendjelét, mit becsületes, hü munkájáért kapott. De a szégyény asszony reménye rokkant, lassan jár, nehezen ér meg. Lányom napról-napra kihívóbb lett, pénzeeskénk is fogytán járt, hitelek is elvitte az élet és Eszükém küzdött, daczolt sorsával. Mikor szavam nem hasz-

náltak, félre álltam. Hallgattam, sirtam és vártam türe, remélve.

Tegnap délen volt. Utolsó részletet vittem lakberbe, utolsó ételünk fogyasztottuk el arról az asztalról, mit a balga gyöngösesg terített nagy ur pompával számunkra. Mikor bevittém a maradék leveleket, mi bizony sütkészén volt, elég áll tizenhat éven át dédelgetett, becézett gyermekem:

— Anyám, már megint cselédnek nézel engem, hogy ilyen lórélet tartasz.

Lelkem nem tudott már fájni e szavakra, annyira megemészté a bubánát, csak sóhajtottam:

— Bizony, lányom, lesz még rosszabbul is. Eszti felkaczagott, fehér fogai, gömbölyű kis szája mintha elakartak volna nyelni.

— Bohó anya, azt hiszem, én, báró Pasquillean jegyese, én, a leendő magnás, tengődni fogok? Oh, akkor rosszul ismerz. Különböszervusz, ebéd után majd találkozzunk.

És elment, elvitte nyugalmam, boldogságom, édes reményem, szétszórtá álmaim. Azóta nem látom, nem hallok róla. Segítsen nagyságos ur, az Istenre kérem.

A nagyságos ur pedig kirázzván pipáját, kinézve az ablakon, hidegen felel:

— Utánna nézek az ügynek a segítségére leszek.

Az öreg asszony felemelkedék székéről.

— Az Isten fizesse meg.

És menni akart kifelé, midőn visszaszólítja a nagyságos ur.

— Most pedig hagyjon itt tiz koronát bélyegre, meg egyébb apróságra.

Az öregasszony felhajtá könyvét, elővett kopott zsebkendőjét, melynek egyik szegletében vala zálogcédulái mellett utolsó pénze. Letévé az asztalra és távozott.

A friss levegő oly jól esik szívének. Mintha érezte volna, hogy nem jó helyt kopogtatott, mert az igaz bíró nem itt lakik.

Három hónap múlva kihirdették az ítele-

te; „Csukai Péter honvédszázados özvegye leánya iránti rágalom és okatlan panasz, bevádolás keresetével, tekintve, hogy a vádlott anyja elutasították.

A jó öreg néni elsárgult, összeesett ez ítéletre s elroppent lelke fellebezn az Ur-istenhez.

A tárgyalási terem néma csöndjé nem törő meg semmi hang. A felmentett büns ránézett a nagyságos urra, aztán egy lesujtó pillantást vetve meghalt édesanyjára, távozott.

Sok év eltelt azóta. Sok jó, sok rossz nap váltotta fel egymást és a régi rózsabimbó hervadt, pusztult nap-nap után Minden este kiment a temetőbe a jeltelen sirhoz és soha-som nyert vizaszt. Imáját nem hallgatta meg az ég, esedésként előtűt kihült édes anyja szíve. A lelkiikinnak, szenvedéseinek egy könyörűletes golyó vetett véget.

Midőn a nagyságos ur értesült Eszti haláláról, elmosolyodva jegyzé meg.

— Ezt sem én okoztam.

Pázmán.

A bepecsételt csomag.

Angol regény.

A rejtett bonyodalmak szerzőjétől.

Fordította: Amica.

(3) (Folytatás.)

Világos volt, gondolta Norman, hogy a leány drága és fényes öltözetével, fantasztikus modorát is félretette.

— Készünöm, — mondta, nagyon szívesen megyek.

— Es az előcsarnokon keresztül egy folyósóba vezetett, hol egy csinos szobába léptek, melyben vidáman pattogott a tűz.

— Oh, köszünöm — mondta az ifju ez kellemes! és a láng felé nyújtotta két kezét.

— Nagyon sajnálom, hogy a nagy né-m kiment a háztól, — mondta a leány, de ő Derwent urat csak holnap várta, a levél szerdát mondott.

Mily nyugodt és komoly volt a modora! Norman, a ki örültnek gondolta, midőn őt fogadta, vagy legalább is hobortosnak, nagyon meg volt a változáson lepetve.

De szavai rögtön eszébe juttatta a jövővelére kitűzött napot és tévedését belátta.

— Természetes, hogy a szerdai napot tűztük ki — mondta. De én elfelejtettem és azt képzeltem, hogy keddet mondtak.

A nagynéném éppen azért ment ma ki a háztól — folytatta a leány. — Az őn részére sok mindenre volt szüksége és azoknak a bevalásárlásért ment korán reggel a városba. Több cselédre lesz szüksége és haza-jövet egy farmer feleségét szándékozott meg-látogatni, hogy az egyik cseléd karakteréről kérdezősködjék és az egy kissé távolabb lakik, tehát attól féllek, hogy későn fog hazajönni. De ha szolgálhatok önnek valamivel.

— Egy csésze teát köszönettel fogad-nék, ha fáradság nélkül adhatna — mondta Norman. Holt kisasszony, minálunk Ausztrá-liában a tea mindennapi szükség.

— Az én nevem nem Holt — mondta a leány. Én Meredith Margit vagyok. Rögtön szolgálók teával és valami egyébbel, a mit hirtelen készíthetek.

Mosolygott a mint beszélt és Maronnak ismét feltűnt a gyöngyösr fog és az arc görödröcskének a szépsége.

— Készünöm, Meredith kisasszony — mondta. Biztosítom, hogy a tea, írósvaj és kenyér, elegendő lesz.

A leány magára hagyta, hogy kívánságát teljesítse; és Norman, míg a tűz mellett ült, visszatérést várva, teljesen el volt foglalva azzal, hogy e különös fiatal leány visel-kedésében tapasztalt ellentmondást megértse.

— Először örültnek gondoltam — mondta magában; de azt hiszem, hogy leányos vi-dám pajzánkodás volt. Ambár, aligha illő, a ház urával szembe, hol a nagynénje gazdasz-

zony! Jó, talán ez a vidék szokása és ő valósággal csak gyermek, ambár egy nagy leány sem tudna szerényebb, vagy okosabb lenni, mint a milyen mostan. De mindazon-által, ő egy csintalan kis majom.

Ez időre Margit egy tálcával visszatért, melyre tea, vaj, kenyér, finom sonkszeletek és lágyanfűt tojás voltak téve. Az asztalra helyezte, két gyertyát meggyújtott és jelen-tette, hogy a tea készen volt.

— Nagyon le vagyok kötelezve, hogy ily bőven gondoskodott rólam, — mondta Norman, a mint az asztalhoz leült. A sonka és a tojás a hosszú utazásom és gyenge villás-reggeli után jól fog esni.

— Derwent ur, remélem, hogy a nagy-néném nemokára hazajön és jó ebédet fog önnek készíteni.

Ekkor a tüzet megigazítva és egy vas-tag tuskót téve rá, az étkezésnél magára-hagyta az ifjút, mit az jó étvágygyal fogyasztott. Sonka és vajaskenyér sohasem ízlett neki ily pompásan! Margit nemokára vissza-tért, megkérdezni, hogy parancsol-e még egy csésze teát és egy hirtelen készített meleg süteményt hozott be.

Vége a Norman étkezése bevégeződött, körül kezdett nézni rá, és a szobát vizsgálni. — Egy asztalon, csinos munkakosár mellett finom himzész volt és egy könyv. Norman fel-nyitotta a könyvet és meglepetéssel látta, hogy az egy Tassó volt.

O nem tudott olvasni, tehát letette és az ablakhoz ment. Künt a hó vastagon fektett a földön, a virágágyakat letakarva, melyek-nek környölai még mindig láthatók voltak. A hold feljött és visszazugársa a hótól kü-lönös világítást kölcsönözött a kápnak. De, még mialatt kinézett, hirtelen erős szél támadt és egy másik hőfergeteg kezdődött s a sűrű pelyhek az ablakhoz verődtek. Míg ő a szél-n a nagy ágak hajlongását nézte és hogy a vihar miképpen vitte a havat a kert ága-saira, vizsgálódását a Margit belépte szaki-totta félbe, a ki a tálcáért jött.

— Ez vad idő — mondta Norman. —

FERENCZ JÓZSEF KESERÜVIZ az egyedül elismert kellemes ízű természetes hashajtószer.

ülközelben ezer embert vesztek. A „Tokurigi” szó nyilván nem egyéb, mint Vafankunak japáni elnevezése.

LEVÉL.

Borszék-fürdő megnyitása.

Szép, lélekemelő ünnepségek keretében történt meg e hó 15-én, szerdán, fürdőink egyik legszebbikének, a kies, vadregényes fekvésű Borszék-fürdő ünnepélyes megnyitása, melyre nemcsak a szomszédos falvakból és községekből, hanem a távoli vidékekről is számosan zárandokoltak el. A nagyszámú közönség soraiban ott láttuk a többek között a székei kirendeltség felügyelőjét dr. Koós Mihály miniszteri titkár, Ferenczy Károly gyergyószénműlási esperes plébánost, dr. Vámosi Zoltán fővárosi orvost, Csifó Salamon unitárius teológiai tanárt, lelkészt, ki Kolozsvárról Veress György papnövendék kíséretében utazott le az ünnepélyes megnyitásra; továbbá dr. Marton Miksa dicsőszentmártoni rabbit, dr. Szász Károly ügyvédet, Takó János, Balog Lajos plébánosokat stb.

Az ünnepélyes megnyitáson az alábbiakban szöveglünk be:

Az ünnepségeket megelőzőleg d. e. 10 órák a fürdő kapujánál szentmise volt, melyet Ferenczy Károly esperes mondott fényes segédlettel. Ennek végzetével a kutak felszentelése és megáldása következett volna a különböző vallás felekezeteinek lelkészei által, még pedig a „Fokut felszentelése” római. kath.; a „Lobogó” felszentelése görög keleti; a „Kossuth-kut” megáldása ev. ref.; a „Boldizsár-kut” megáldása unitárius; a „József főherceg-kut” megáldása pedig izraelita szertartások szerint, mindezen azonban a kedvezőtlen időjárás következtében elmaradt s így az ünnepség a „Remény” szálloda tágas termében, melyet a közönség zsufoltság megtöltött, folyt le.

Az ünnepélyt Ferenczy Károly esperes-plébános nyitotta meg, szép, tartalmas beszéd kíséretében kérte Isten áldását a fürdőre, annak lakóira, a vállalatra, a házra és királyra. Ezután Kimpány János görög kath. esperes vázolta röviden a fürdő történetét, majd Pál Károly polticai ev. ref. lelkész mondott tartalmas, lendületes beszédet. Az ünnepély fénypontját képezte Csifó Salamon kolozsvári unitárius lelkész és tanár beszéde.

Poetikussá, eszmékben gazdag, ragyogó ékesszólásával előadott beszédjével valóban magával ragadta a hallgatóságot, mely szűnni nem akaró tapsal jutalmazta a kiváló szónokot és beszédjét. Végeztül dr. Marton Miksa dicső-szt.-mártoni rabbi lépett a szónoki asztalhoz. A nagyképzettségű tudós rabbi, ügyes, talpraesett, hazafias lelkesedéstől áthatott beszédében fejtegette mindazokat az eszközöket és módokat, melylyel a vállalat Borszék-fürdőjét naggyá, virágzóvá teheti, mire aztán felzendültek „Isten áld meg a magyart” búbjós akkordjai, s ezzel a népünnpély véget ért.

Az ünnepélyt d. u. 2 órák a „Remény” szálloda nagytermében közeledt, melyen mintegy százan vettek részt. — Mig a derék fürdőbérlo a szálloda terrászában munkásait vendégelte meg, addig benn az étteremben a megjelent vendégek, a vállalat hivatalnokai kara voltak szívesen látott vendégei. Az ebéd alatt, melyen Balog Janosi jeles zenekara játszott zsebből-zsebből nótákat és a melyen mindvégig vidám, kedélyes hangulat uralkodott, pohárköszöntőkben sem volt hiány. Az első pohárköszöntőt a házigazda, a fürdő bérloje Fekete Mór mondotta vendégeire, mire dr. Koós Mihály Fekete Mór elvette. Fekete Mór mondottak még: dr. Vámosi Zoltán fővárosi orvos Koós Mihályra, a saját képviselőire, az egyházakra és a megjelent lelkészekre; dr. Szász Károly a nőkre, Csifó Salamon Koós Mihályra, dr. Tiltscher Ede ügyvéd Sándor János államtitkára, kit táviratilag is üdvözöltek; továbbá Ferenczy esperes Koós Mihályra, Pál Károly ev. ref. lelkész Csifó Salamonra sat.

A közeledt végeztével a fürdő-telep munkásai Balog Janosi muzsikája mellett tánczra perdeltek, s ezzel aztán véget is ért az ünnepség, mely Borszék-fürdő történetében emlékezetes marad örökké s mindazok, kik jelen lehettek, kedves emléket vihettek magukkal.

Remélem, hogy Holtnét nem fogja megzavarni.

A leányra pillantott a mint beszélt és könyek nyomát látta az arcán.

— En nagyon aggódom miatta, mondta Margit remegő hangon. Eldondónál gyalog kell hazajönnie és az ut sikság szélén vezet el. Ha a szél hófúvásokkal csúszol, könnyen eltévesztheti az utját és sohasem találja meg és mi sem tudnánk őt megtalálni.

— Nem volna jó egy embert küldeni elibe? — kérde Margit.

— Oh, Derwent ur, itt nincsenek férfiak, kivéve a farmban és az egy mértföldnyire van! En elmennek oda segítségért, de ez időre a férfiak hazamentek és Gáspár, a tisztartó oly haragos! O nem menne, ha én kérném és a kutyáját talán rám uszítaná.

De el fog menni ha én parancsolom — mondta Norman szigorúan. A nagynénje elibe én elmennek szívesen csak, hogy itten körül nem ismerem az utakat. De ha maga a farmhoz megmagyarázza az utat, felkeresem Gáspárt, úgy-e annak nevezte? és velem kell, hogy jöjjen.

— Oh, nem, nem tudnék önnek annyi fáradságot és bajt okozni kiáltja a leány, de az ifjú szavaira arca felderült.

— Az nem fáradság. Egy mértföldnyi járás nekem annyi mint semmi. A farmhoz vezető utat magyarázza meg rögtön.

A leány — nagyon halásan és még is félig kelletlenül — az ablakból megmutatta a fák között vezető utat, mely a mint mondta három perc alatt azon kapuhoz vezet, mely a farm előtt levő ligethe nyílik.

— Az egy keskeny út — mondta — mind a két oldalán magas sövényekkel, kanynagós, de egyenesen a farmhoz vezet. De, oh Derwent ur, a sövények most hószáncok lesznek és —

— Falaknak fogom azokat nézni, szakította félbe Norman. Ne féljen, az út közepén fogok menni és nem fordulok sem jobbra sem balra míg a farmhoz érkezem.

Még a fürdő bérlojéről. Fekete Móról kellene megemlékeznünk. Borszék-fürdő a jelen évaddal egy új vállalat, egy új bérlo kezébe került. És bátran el lehet mondani, hogy Fekete Mórban a fürdő egy igen szakképzett tőrekvő munkás embert kapott, ki előtt nem az önérdék, hanem a közérdek lelke lebeg. Szép tervekkel eltelve vette kezébe 50 évre a fürdő kezelését, mert céljával nemcsak annak telvirágztatását tűzte ki, hanem első sorban is azt, hogy a napról-napra mindinkább szegényedő székei népnek munkát adjon s ezáltal sorsán segítsen, s megmentse őket a Romániába való kivándorlástól. Szép terv, nemes cél! Vajha sikerülne!

Vidéki színészet.

Abrudbánya, jun. 17.

A Berký Ferencz színtársulata ma 10-ik előadását tartja, hogy meddig marad Abrudbányán, nem tudom, hogy hová megy még kevésbé. A színészekkel nem érintkeztem, az előadásokat látogatom, de nem csak azért, mert havas vidékünkön, minden magyar embernek pártolni kellene a magyar színművészetet, hanem azért, mert az első előadás meggyőzött arról, hogy egy komoly s a hivatásnak élő társulat szerzi a kellemes estvéket.

Nem vádolhat hát senki azzal, hogy részrehajló ítéletet mondok a nyilvánosság előtt. Az eddig előadásra került darabokat, valamint a társulat egyes személyeit nem említem, de örömmel kell kijelentem, hogy az a társulat a megtartott 9 előadás alatt és által meggyőzhetett mindenkit arról, hogy a kenyérgesertett felett áll a hivatás.

Mindenrendű darabhoz teljesen jó erővel rendelkezik.

Működés, alakítás, a énekes darabokhoz a hang, szóval minden a mivel egy jó vidéki társulatnak birni kell, meg van a Berký színtársulatában.

S a mi még elmaradhatlan az előadásokhoz, a külső kellő decoratión, a szereplőknek a szükséges; tisztességes ruházat, mintegy teljesen kielégíti a várakozást.

Nyugodtan adok hát kifejezést a véleményemnek, hogy a Berký társulatánál jobb városunkban nem volt.

Es így, mert a társulat tagjai között is a mint figyelő távollól szemlélem, megvan az összetartás, jószág és igen tisztességes erkölcsi élet, bárholva mennek pártolásra ajánlom a jó előadásokon élvezetet találó közönségnek.

Mózes Mihály.

Ezer gyermek halála.

Katasztrófa a tengeren.

A folyamán égő hajó rémes katasztrófájáról már megemlékeztünk. Ujabb, borzalmas részletek fektűznek előttünk, melyek az esetet iszonyú rémes megvilágításban mutatják be.

Az újabb részleteket itt adjuk:

A tűz kitörésekor iszonyú pánik keletkezett a másfélezer kiránduló között. Arról szó sem lehetett, hogy a gőzös a parthoz közeledjék, mert éppen a helgatai sziklák körül történt a katasztrófa, a hol a partot megközelíteni nem lehet. Egész családok a vízbe ugráltak a lángok elől. A hajó a vízszin elégett. A kik a vízbe nem fulladtak, azok a lángok közt veszték el. Azt hiszik, hogy 600 kiránduló halt meg. Eddig 300 holttestet sodort partra a hullámvérés.

A katasztrófa úgy támadt, hogy egy család tojást akart főzni *spiritus-gyorskőzön*; az égő *spiritusos edény kifordult s fölguggította a fedélzetén levő kátrángos köteleket, a melyek pár szempillantás alatt toronymagas lánggal égtek.* — Mikor a személyzet észrevette a bajt, mentésről szó sem lehetett.

A mentésnél különösen kitűntette magát egy Conev nevű roeudr, ki 12 emberélet mentett meg olyformán, hogy mindannyiszor a vízbe ugrott. A mikor tizenharmadszor ugrott be, meghalt. A gőzös kapitányát, a ki annyiban hibás volt, hogy a hajó menetét, midőn az már égett, gyorsította — letartóztatták. Az áldozatok számát körülbelül ezerre teszik.

— Es a kutya? — kérde Margit aggályosan.

— Revolver van a zsebemben, ha arra lesz szüksége — mondta Norman.

— Oh, de Gáspár megölte őnt ha a kutyáját bántaná!

— Valóban ez a tisztartó féltelmes embernek látszik — mondta Norman, a mint felső kabátját felvette és utra készült. Meredh kisasszony én nem fogom neki megengedni, hogy az emberek ijesztésére, olyan mérges kutyát tartson.

Es most, Isten vele, ugye nem fél egyedül maradni?

— Oh nem, és mosolyogva nézett az ifjú arcára, a bizalom és bámulat csodálatos kifejezésével fonséges szemében. — Norman megveregette a vállát, azt mondta, hogy bátor leánya volt, és aztán kérte, hogy a hátulós kaput mutassa meg. Margit ahhoz vezette, és, miután ő kiment nyitva tartotta, és utána nézett, a meddig magas alakja a kapun keresztül a ligetben eltűnt.

III.

Norman a hófergeteg szépségében gyönyörködött míg fedél alatt volt; azonban, kevésbé volt hajlandó azt bámulni, midőn ki volt annak töve, a mint ellene küzdött, és az erős szélroham az arcába vágta. Azonfelül a szokatlan lábának nem volt könnyű a hóban járni, és Norman mindennek talált inkább, mint kellemesnek. Kemény hideg volt, néha mély kerékűvága és gödrökbe süppedt. A sövények mind a két oldalán fehér falakat képeztek, a hogy Margit megjósolta, de ő azok között közepén haladt. Azonban, miután az út gyakran kanyarodott, a hóval fedett árkokra ügyelni kellett. A halvány, ünnepélyes holdvilág időnként kijött a hófelhők mögül, és végre a havazás megállt; ekkor az ifjú gyorsabban haladt, végre megállt a gazdasági épületeket, és a liget jobb oldalán a farm házat.

Próbálta kinyitni a kaput, a honnan az ut az épülethez vezetett, de be volt zárva.

A gyermekek a tűz keletkezősekor az étteremben voltak, hol fagylatot osztottak ki köztük. Sűrű sorokban álltak egymás mellett és a mikor elhangzott a vészkiáltás, hanyattholok rohantak föl a fedélzetre, miközben számosan megsebesültek. A kapitány a part felé akarta terelni a hajót, de az, mielőtt a partot elérte volna, elsüllyedt. A hajón levő férfiak mindegyike mentő-övet kötve a derekára, egy-egy gyermeket kapott fel és így a vízbe ugrott. A víz sodra azonban ely erős volt, hogy e miatt csak kevesen menekültek meg.

A hajón 2500 mentő-öv volt, de olyan magasan fölcsatolva, hogy a gyermekek nem érthették el.

Szemtanuk beszéltek, hogy a tűz kitörése idején a hajó hátsó részében voltak az asszonyok és a gyermekek.

— Olyan jeleneteket, a melyek itt lejártak, ugymond Haas György, a Márkus egyházközség megmenekült lelkésze — nem látám és nem is hiszem, hogy ember valaha látott volna. Az asszonyok jajgattak, gyermekeket keblükhöz szorították, némely anyja két-három gyermeket tartott karjaiban. Egyszerre a fedélzetet is fellobogott a lángok és most rettenetes jelenetek következtek. Azokat az embereket, a kiket még nem pusztított el a szörnyű hőség, a mentőcsónakba gyömöszölték, némelyeket lábbal tiportak bele. A hajó körül a nagy nyomás alatt letört, sok gyermek beleesett a csatornába, sok asszony önkényt ugrott a vízbe. Sohasem fogom elfelejteni azt a rémes jajkiáltást — beszéli tovább a szemtanú, a ki csodamódon menekült meg — a mikor egy mentőhajó közeledni látszott és a halálra rémült emberek kétségbeesve kiabáltak segítségért.

Conklin főgépész a helyén maradt és elégett. A víz nem volt nagyon mély, de rohamos áradat volt azon a helyen. Az asszonyok és gyermekek, a kik a fedélzetről leugrottak, csaknem mind a vízbe fulltak, dacára a mentő-öveknek s bárha asztalokhoz, székekhez kötözték oda magukat.

A városban az egész negyedben nagy a gyász. A lelkészlak és a templom előtt az utcákon bódékat állítottak fel, a hol az újságok és a rendőrség adja tudat az áldozatok nevét. Ezen és ezen állodálnak a bódék körül. Van olyan család, a melynek csak egy tagja menekült meg. Napok telnek el, a mig az áldozatok számát és nevét pontosan meg lehet állapítani.

Zene.

A kolozsvári zene-conservatorium

1904. június hó 20-án (hétfőn) az intézet saját helyiségében I-ső vizsgálati hangversenyt tart a következő műsossal: 1. Godard. Mazurka. Zongorán előadja Hirsch Mimi (6-ik osztály). 2. Farkas Ö. Haidé. Románca. Éneklő: Benel Ibolya (3-ik osztály). 3. Mozart. Zongoraverseny (d-moll) I. tétel. Előadja: Pongrácz Ádám (5-ik osztály). 2-ik zongorán kíséri: Papp Katinka (8-ik osztály). 4. Vieuxtemps. Reveire. Hegedűn előadja: Imberi János (6-ik oszt.) Zongorán kíséri: Reich Szeréna (5-ik oszt.) 5. Thern. Magyar ábránd Tündőli dalai felett. Zongorán előadja: Marusán Ilona (7-ik osztály). 6. a) Grieg. Primula veris, b) Farkas. Oh mért oly későn. Éneklő: Treer Margit (2-ik oszt.). 7. Weinawsky. Legenda. Hegedűn előadja: Sziklay Ferencz (6-ik osztály). Zongorán kíséri: Nagy József (8-ik osztály). 8. Raff Rög-tönzés. Zongorán előadja: Reich Szeréna (5-ik osztály). 9. Tarnay. a) Milióra. b) Románca. Éneklő: Tokos Lenke (4-ik osztály). 10. Hubay. Csárda jelenet. Hegedűn előadja: Csoma Imre, zongorán kíséri: Keresztély Piroka (7-ik osztály). 11. Chopin. Ronde 2 zongorára. Előadja: Keresztély Piroka (7-ik osztály) és Pethe Irén (6-ik osztály). 12. Farkas Ö. Tavasz Fuvalom. Női kar. Tudnivaló: A zene-conservatorium pártoló tagjai jegyüket az átadott szelvényekről Lepage Lajos Mátyás király-téri üzletében vehetik át. Kezdeté esti fél 8 órák.

A bayreuthi Wagner-előadások.

Bayreuthból jelentik, hogy az idei Wagner-előadásokra két Parsival és két Tannhäuser-előadást kivéve, már az összes jegyeket eladták. Az idén tehát a wagnerizáció zárán-

Azonban elég könnyedén áttugrott rajta és az ajtóhoz közeledett. Az ablakból lámpa világa látszott és egy vért mély ugatása ütötte meg a fült. Kopogtatott az ajtón, egy arasznyira ki lett nyitva és egy durva hang kérdezte:

— Ki van itt?

— Derwenti Derwent ur, — volt a válasz — most érkeztem Ausztráliából. Egy szolgálatot kémi jöttem magához.

— Derwent ur, — mondta a hang durva nevetéssel, — képtelen mese! Hiszen Derwent ur ma reggel nem volt a Halban és nem igen valószínű, hogy hazajött volna és hogy ilyen viharban, a milyen ez, rögtön idejessen.

— Mindazonáltal ez igaz, — válaszolta Norman türelmetlenül. Ma délután érkeztem és miután egy találtam, hogy Holtné, a gazdasszony, künn van a sikságon és a hófúvásból könnyen eltérhet, idejöttem, hogy magával elibe menjünk és felkeressük.

— Soh'se hallottam ilyen mesét, — viszonzá a hang. Azt gondolja, hogy én ezt a fecsegést elhiszem? A gazdasszony egy unalmas, ostoba vénasszony, de még sem olyan bolond, hogy hóviharban a Salisburg-sikságra menjen.

Hallja maga, engem ugyan nem tesz bolonddá, engem nem csal ki a házról, sem a házamat nem rabolja ki, tehát, lódluljon, vagy rá uszítom a kutyámat.

Az egész párbeszédet a véreb mély és dühös morgása kísérte. Norman elvesztette a türelmét.

— Maga egy goromba fráter — mondá haragosan. A mit én mondok az igaz, a hogy holnap a maga kárára megfogja tudni.

Es megfordult, hogy a házat elhagyja. De, mielőtt a kapuhoz érkezett, a kutya dühös ugatása értésére adta, hogy Gáspár azt rászúta eleresztette és a mint megfordult, a dühös állatot, egy hatalmas vérebet, közeledni látott.

(Polytatása következik.)

doklása abba a színházba, melyet a mester saját tervei szerint építtetett fel és a melyben az első előadások maga vezette, még nagyobb lesz, mint az előző években és így a városi előjáróság külön bizottságot nevezett ki, hogy a vendégeket fogadja, olcsó és megfelelő lakásokban elhelyezze. Egy szoba ágyval 3—5 márkába fog kerülni és a ki idejében a bizottsághoz fordul, meg lesz óva atvól az eddig sürin tapasztalt kalamitástól, hogy az előadás után azonnal lakás hiányában kénytelen legyen elhagyni a várost és ezzel az előadásn nyert művészi benyomását, a helyett, hogy még mélyebbé tenné, megzavarja, vagy egészen elvesztse.

IRODALOM.

Költemények. Irta Varga Zsigmond.

Csak rá kell nézni erre a piros táblás könyvre s már rá lehet mondani, hogy vidéki. Benne a versek egymásra zsufolva, tartalomjegyzék nélkül, durva papíron: ime a vidéki poéta, kit Pesten a puha szerkesztői székéből gondőrfüti szerencsés muffsaiak úgy hívnak: ripacs. Holott ha véletlenül beletekintünk a szerény, toldott-foldott ruhájú könyvbe, nem egy szép strófa, érdekes, eredeti fordulat, kedves rimcséngs köszönt. Azért nyugodt lehet Varga Zsigmond, a könyvét nem veszik észre. Pedig megérdemelne a biztatást, mert egy fejlődő költői lélek revelációinak színeit, meglepő vonalait látjuk még az aránylag gyenge versek között is.

Évkönyv. Kiadta a Marosvásárhelyi Székely-Társaság. Ederék, mindenben vezérlo székely-társaságnak ez a vaskos, ugyesen összeállított füzeté immár a 12-ik kiadványa.

Tartalmaza mindazt az eseményt, a mi a társasággal összefüggésben lejátszott eddig az ő belsőéletében. Közi az alapító és elhunyt tagok arcképeit. A kiválóbb eseményeknek külön hely van szentelve a füzetben. A gondos szerkesztők Máthé József és Szentgyörgyi Dénes.

SZÍNHÁZ.

Kapuzárás a Nemzeti Színházban.

Tegnap pénteken volt az utolsó előadás a Nemzeti Színházban. Az utolsó estén a „Sötétség” című színmű került színre. Az évad végén szokásos záporpróbát szombaton délelőtt 11 órák tájáról meg a színházvizsgáló bizottság jelenlétében.

Főlöszeges férjek. Kapuzárás előtt még egy udonságot mutat be a tevékeny Király-színház. A darabból, a melynek „Főlöszeges férjek” a címe, már folynak a próbák. Az új boházatot Beöthy László, a színház igazgatója írta.

Zilahy Gyula debreczeni színgazgató. Debreczenből jelentik, hogy csütörtökön a városi közgyűlés Domahidy főispán elnöklésével este kilenczig tárgyalta és daczára Makó színgazgató felebbeszélesnek, Zilahy Gyula eddigi aradi színgazgatót egyhangulag megválasztották felszólalás nélkül színgazgatóknak.

Rózsahelyi Kálmán, ki ma este kezd meg vendégzereplését, holnap, vasárnap Sziget József rég nem adott kitűnő népszínműben, a Csizmadia, mint kísértet-ben játsza a csizmadiaiast: Fodrák Miskát, egyik legújabban kreált kitűnő szerepét. Az öreg csizmadia, Sas István régi mesteri szerepét Szentgyörgyi játsza. Mellette Th. Osige Böske, Laczkó Aranka, Dezséri, Tópa, Szegő és Nagy Imre lesznek az előadás főszereplői.

Charley nője, ez a kitűnő angol boházot hétfőn kerül színre Rózsahelyi bucsufelépésével. A vendégművészeknek, ki a néinek öltözö Baberley urfi játsza, Mészáros, Tópa, Szegő, Nagy Imre, Szakács, Th. Osige Böske, Laczkó Aranka, Gál Janka és nty Emilia lesznek szereplőitársai.

Két rég nem adott darab kerül a hét végén műsorra. Szombaton Bokor József operettje, A kis alamuszi, a czimszerepben Károlyi Leonával, vasárnap pedig Almási—Agai kitűnő énekes boházata, Egy görbe nap. Mindkét újonnan betanult darab teljesen új szereplőszínnel kerül színre.

Heti műsor:

Vasárnap: Csizmadia, mint kísértet. (Rózsahelyi Kálmán főlépésével.)

Hétfő: Charley nője. (Rózsahelyi Kálmán főlépésével.)

Kedd: Lottó ezredesei.

Szerda: A modell.

Csütörtök: Két árva.

Péntek: A hajduk hadnagya.

Szombat: A kis alamuszi. (Új betanulással.)

Vasárnap: Egy görbe nap. (Új betanulással.)

TANÜGY.

Az unitárius leányiskolában az évszázó vizsgálatok e hó 21-én tartják meg a következő sorrendben: D. e. 8—12 óráig 8. és 4 oszt. minden tantárgyból, d. u. 2—5 óráig 1. és 2. oszt. minden tantárgyból, 5—8 óráig énekvizsga, jutamak kiosztása stb.

Felelet két beszédre.

— Gr. Béli Ákos főispán Szvacsina Géza kir. tanácsos polgármester beszédeire. —

Csütörtökön délben Kolozsvár város törvényhatósága előtt tette le az újonnan választott tisztúkat az esküt.

Az esküteléteket mind a főispán, mind a polgármester részéről, maradandó értékű beszédek hangzottak el.

Előre halasztott volt az idő, a beszédek elmondása után s főleg ez volt az oka, hogy e beszédekre visszhang a törvényhatósági bizottság részéről nem keletkezett.

Sőt írásban adatott be az a javaslat is, hogy a két beszéd szízszerint foglaltassék a jegyzőkönyvbe, mint annak kiegészítő része. Kiegészítő része az esküteléssel ünne-

pélyes aktusának mindenestre ez a két beszéd. A Béli Ákos gr. főispán beszédében a tisztviselők helyes működéséhez *irányítás*, a Szvacsina Géza polgármester beszédjében pedig a város ügyvitelére s az egészséges irányú kibontakozásra nézve egy átgondolt, helyes program foglaltatik.

Szükséges tehát, hogy e kettőre gyakran hivatkozhasson a polgárság tömege, kiknek bizalmából nyerték a választottak mandátumait, s kik sajnos, gyakran szem elől tévesztik azt, a mit a főispán mondott, hogy ők a városnak, a törvényhatóságnak munkásai, szolgálai, a polgárság védelme érdekében hozott törvények és szabályok végrehajtói.

Szvacsina Géza polgármester beszéde felőlilel mindazt, a mit a városnak munkába kell vegen, ha helyesen, a polgárok érdekében, a város fejlődésének megfelelően óhajta vezetni az ügymenetet. E munkálkodáshoz nem elég a tanács és a város fizetéses tisztviselőinek egyoldalú bürokratikus munkája. Hozzá kell járulnia a törvényhatóság sok oldalú képesséssel bíró tagjainak irányító munkálkodása is.

Igaz van a polgármesternek abban, hogy nemcsak hazájával, de városával szemben is szent kötelességei vannak a tisztviselőknél. Sőt határozott meggyőződsem az, hogy ha a párt-politikai tekinteteket teljesen figyelmen kívül hagyják és egész lényük teljes odaadásával a város érdekeit fogják őgáznál a tisztviselők, a legszebb, a legnemesibb, a leghazafiasabb politikát fogják csinálni.

A felekkel való érintkezésre nézve elhangzott szavai benyomást kell, hogy gyakoroljanak tisztviselő társai lelkére. Epen a választás napján és helyén keserűen panaszkodott a város egy előkelő polgára, hogy egyik tisztviselő vele szemben nem úgy viselkedett, mint azt a szabályok előírják, hanem arrogánsul, durván.

Az *alkotások rendszerénél* elmondottakat teljesen magunkévá téve, mi is, a törvényhatóság részéről azon leszünk, hogy a város polgársága a villamos erő behozatala révén hozzá juthasson ahhoz a segítő erőhöz, mely jóllétet, kényelmet, tűzbiztonságot, s a mi fő, az iparos polgártársaknak olcsó mozgató erőt szolgáltat.

Ezzel kapcsolatosan általános világlátási rendszert kell a város kezelésébe venni, mi által a polgárok védelmet nyernek s a város pénztára is biztos jövedelemhez jut.

Az *iskolák államosításával* kapcsolatban kívánjuk napirendre vételét annak, hogy a városi fiu árvaak növendékei, melyek a pénztárra elviselhetetlen terhet rónak, az állami gyermekmenhely által vésszenek át.

Ugyisintén a Mária Valéria leány árva-ház tan-erői az állam által vésszenek át a sikeletmák s vakok intézetének módjára, s a társadalom közadózásából s a város hozzájárulásából csak az internatus költségei fedeztessenek.

A városház kiépítését örömmel hallottuk a programban el

Kolozsvárnak, főleg a Szamos mentén, igen alkalmas területei vannak kertgazdasági célokra.

Ezek talaját a város költségén eluvarozott személtel fokozatosan meg kell javítani. Egyszerű öntözőket kell beállítani a mérnöki hivatal segítségével és az így elkészített területeket szorgalmasabb, értelmes gazdáknak bérbeadni.

A város legelőiben roppant területekkel rendelkezik. A zárószámadás szerint ez a megfelelő jövedelmet nem hozza be. Jelenések szerint kihasználva a területek nincsenek. A kezelés ósdi. Itt változtatás kell. A területek egyrészt, miként azt a gazd. bizottság ad acta tett javaslata előírja, vagy más művelési ág alá kell fogni, vagy a legelőtési rendszert jövedelmezőbb alapraként. Megfelelő összeköttetések esetén a talaj termő erejét teljesen kihasználó állatállományt lehet a legelőkre telepíteni, a város kockázatát nem viselne, összességben az élő sulykülönbséget után a mainál többszörösen nagyobb jövedelmet nyerne.

Gyümölcsstermesztésre Kolozsvár fekvése és klímája a tapasztalat szerint kiválóan alkalmas lévén, a gyümölcs tömegtermelésére a város alkalmas közterületein meg kell tenni a szükséges intézkedéseket. Nagybánya városát is a gyümölcsstermesztés tette gazdaggá és biztosított gazdának jövedelmét. Az alkalmas területeket fel kell osztani parcellákra, szorgalmas polgároknak kiadni a befutás utasítás-szerű kötelezettségével, akkor a kérdés áldozat nélkül megoldható lesz.

A város **erdőgazdasága** ma nem hozza be azt a jövedelmet, a mit várni lehetne.

Hogy csak egyet említsünk fel, a kabalapataki erdő vágására elvett mármegérett bükkjeiben a tökevesztéség évről-évre növekszik. A levágásra a miniszter 20 éves fordát írt elő. 20 éves fordá mellett azonban nem gazdaságos a kihasználás, — mert évente kis terület esik vágás alá s ennek hozamából eredő jövedelem nem fedezi a csuszátok, utak s egyéb szállítási eszközök berendezését és karban tartását akképp, hogy abból házi pénztárunkra megfelelő haszon is háromszor.

Sürgősen elő kell venni az ügyet és számítását csinálni s a miniszter 10 éves kihasználásra engedélyt kérni. Ha nem ad, el kell adni az erdőt, mert jó ár remélhető. Árval törleszteni kell a város adósságát. Így a töke 50%-ot meghaladó jövedelmezése biztos.

Birtokainkról részletes törzskönyvet, térképekkel, határjelek föltűtetésével, a fölőpitmények pontos leltárával kell készíttetnünk.

Erre a munkára rendelkezésre áll fizetett műszaki erő, takarékpénztárral kezelt töke — és végrehajtásra váró törvényhatósági határozat.

Ennek halogatása érzékeny kár a városra azért, mert miként a bizottság jelentése is föltűnteti és amit magam is egy ki-szállás alkalmával és a város érdekében tett munkálkodásom rendjén máskor is meggyőződttem, a város fekvéseiből folytonos foglalkos történnék, még pedig hol részben, hol egészben veszik birtokba a város tulajdonát képező területeket. S nincs sem határjel, sem térfé, sem telekkönyvi adat, sem birtokiv, melylyel a város érdekeit s vagyonát megvédeni lehetne.

Az iparügyekre nagy gondot kell fordítani. Kolozsvár sokat áldoz a jövő iparosai oktatására. Tovább kell mennünk, a mint eddig tettük, hogy törvényhatóság és tanács csak „ünnepnapokon” néztünk a dolgoknak utánna. E tekintetbeni javaslatomat más helyen terjesztettem elő s remélem, hogy itt a fejlődött viszonyoknak megfelelő állapotot teremthetünk.

Az iparfejlesztés és ipartelek létesítése nagy és életbevágó kérdés Kolozsvárnak. Ez magával ragadja a kert és mezőgazdaság fejlődését s teremtené általános jólétet. Nem tudom eléggé hangsúlyozni iparos polgártársaink törekvése elmozdítását s a külföldi selejtes ipartermékek Kolozsvárt irtóztó mértékben történő elnyomulása megakadályozását. A törvényhatóság tagjai s a polgárság megfelelő szervezet esetén sokat tehetnek.

A bór- és ruházati iparban Kolozsvár iparosai vezetnek. Tőkehiányban sincs baj. A fogyasztók és előállítók érdekeit kiegyenlítő bizottság sokat tenne s városunk iparának föllendülését többszörösen lehetne még külső piacok létesítése által is fokozni.

A timárok sajnos, elsorvadt iparágát itt nem említem, mert ez külön fejtegetést kíván.

Egyéb meglévő iparágak fejlesztése is lehetővé válnék, ha az iparoktatás, iparhatóságok, tanács és törvényhatóság érintkezési pontokat találnának s nem működőnek külön-külön, mint valami saját légkörrel bíró külön álló bolygók.

Megvallom, a mikor azt látom, hogy iparosaink részint egymást ölik meg, részint az állami és más hatóságok fojtogatják őket idegenek kedvéért, néha önmaguk ölik meg saját fejlődésben lévő iparukat, elszorul a szívem s elvész a reményem arra nézve, hogy Kolozsvárra új iparteleteket plántáljunk. Pedig ezek a plánták fognának a közel jövőben gyümölcsöt teremni és árnyat és enyhét adó lombotokat hajtani. A legnagyobb agilitást kellene, hogy e tekintetben kifejtse időről-időre a törvényhatóság.

A kereskedelem ügye hívott kezekbe kellene, hogy kerüljön nálunk, minden vonalon. Sajnos hiányzik a megfelelő védelem a hatóság részéről, hiányzik a pártolás a közönség részéről. Egyéb bajokat és hiányokat azért nem említek, nehogy a szakkörök igaz mondásért beverjék a fejemet. Ha törvényhatóság társaim megelégedve olvassák hajdan virágzó iparát Kolozsvárnak és Európára kiterjedő kereskedelmét, csak egy pillanatot kell, hogy vessenek Erdély részünk térképeire. S ha a mostani térképre pillantnak s hazarészünk mai, kivezető utvonala számba veszik, rájönnek, hogy szerencsétlen politikai viszonyok, a vasuti forgalom beállításával és elrendezésével Kolozsvárt Zsák-utca szorították. Elváltak előle jóformán minden kivezető utat.

Mint egy alvó község, mely körül a hegyek magasra nőnek, az ösvényeket pedig bevonja lágy szőnyegével a zöld moha, úgy elzárta 50 év óta a vasutak irányítása által. Tétlenkedik Kolozsvár városa ma is.

Ezzel a passzív politikával végre szakítani kell. Remélem, hogy szakítani is fogunk. Ebben a reményben társaim nevében én is szívbeli üdvözlöm Szvacsina Géza polgármestert és az ujjamon megválasztott tisztikart.

Egy bizottsági tag.

A fürdőző közönség figyelmébe.

Maholnap kezdetét veszi a fürdőzési és utazási idény.

Az „ELLENZÉK”

tisztelettel tudatja olvasóival, hogy az

„ELLENZÉK”-et

a fürdő- és utazási idény alatt kívánásukra bárhova utánuk küldi, akárhányszor is változtassák tartózkodási helyüket.

Azért az előfizetési ára marad a régi:

Egy óra 3 kor.
Évnyegyedre 8 „

MINDENFÉLE.

— Junius 18.

— A fogyasztási adók jövedelmének átengedése Nagyváros s Kolozsvár városának. Egyik nagyváradi lapban ezeket olvassuk:

A bor- és husfogasztási adó átengedése. Programbeszédében annak idején nagy hangon hirdette gróf Tisza István miniszterelnök, hogy tervbe vette, miszerint a városok helyzetének javítása céljából a bor- és husfogasztási adók jövedelmét átengedi a városoknak. A bor- és husfogasztási adókra vonatkozó 1901. évi törvény a jövő évben lejár s most alkalma van a miniszterelnöknek, hogy beváltssa ígéretét. Mint értesülünk, Lukács Odón Nagyváros adóügyi tanácsnoka memorandumot készít és azt betervezi a városi tanács, illetve a közgyűlés alá. A memorandum célja az, hogy a miniszterelnök figyelemzesse a város igazgatója s kéri a bor- és husfogasztási adó átengedését a városoknak. Hasonló eljárásra az összes városokat fölkérné. Ha sikerülne a kérdés kiváns megoldása, mintegy 60.000 korona évi bevétel jutna e czímén Nagyvárosnak. Nagyon reánk férne ez az állami segítség.

Ha a miniszterelnök beváltaná ez ígéretét, az esetben Kolozsvár város is nyerne évente **90—100 ezer koronát**.

A múlt évi költségvetésben ugyanis az államnak fizetett a város a regáléért 210.516 koronát. Ebből a városnak a kormány visszafizetett 111.726 koronát. A kettő között levő különbözet tesz **98.790 koronát**. Ez volna az az összeg, a mit a város nyerne. Ámde ezt megígérte ugyan Tisza, de nem akarja megadni Lukács, a pénzügyminiszter. Sőt e tekintetben már 1905—6—7 évekre a Pénzügyi Közlöny június 2-iki számában 38.882—904. sz. a. Lukács ki is adta a biztositási rendeletet. Három és fél év előtt tehát már nem is lehet erről beszélni. Ez annál inkább érzékenyen érinti Kolozsvár városát, mert a fizetésrendezéssel kapcsolatos szervezést erre a jövedelemre való kilitásra alapították.

Am azért Nagyváros helyesen teszi, ha kezdményez. Három év alatt jöhet egy engedélyezhető pénzügyminiszter. Ezzel remélhetőleg meg fognak alkuhatni. Adja ezt az érdekelteknek tudomásul szomszéd lap-társunk.

— Szakosztályok gyűlése Kolozsvárnak. Kedden és folytatódag a következő napokon Kolozsvár város szakközségei gyűlést tartanak. A gyűlés főbb tárgyai ezek:

Tárgyak: Tanítók ház előtt zápor-csatorna áthelyezése.

Lótenyésztés fejlesztése Kis-Kun vármegye átirata alapján.

Körösy Csoma Sándor emlékére adakozás.

Kabalapataki erdő régi számadatai.

A városházára helyezendő elektromos óra ügye.

Tízcsap a Széchenyi-téren Könczey Imre fellebbezése.

Telekfelosztás a Brétfün Rutska Lajos kérésére.

Hrass János kérése irányvonal megállapítása iránt a Fellegvár egyik sikátorában.

— Személyi hír. Stuckel Gusztáv m. kir. pénzügyminiszteri osztálytanácsos, ki testvére, a kolozsvári m. kir. pénzügyigazgató látogatása végett városunkban időzött, tegnapelőtt a déli gyorsvonattal visszautazott székelyhőre, Budapestre.

— Változások Kolozsvár városánál. A tisztikar új beosztásán most dolgoznak a városházán. Nemes Ferencz tanácsos július 1-től kezdve, Ehrlinger Lajos felgyógyulásáig kapja a gazdasági ügyek intézését. A titkári teendőktől felmentetik. Ezeket a teendőket Péder Ottó I. aljegyző veszi át.

— Siketnéma és vakok vizsgálja. A kolozsvári siketnéma és vakok orsz. intézetének vizsgálata holnap, vasárnap d. e. lez az intézeti helyiségben. A városnap egy-uttal ünnepnapja is s szerencsétleneknek. Ezen mindig nagy közönség szokott megjelenni. A két intézet fejlődéséről tartalmas jelentések adnak ki. A siketnéma intézetéről Tariczky Ferencz igazgató és dr. Nemes Ferencz előadó, a vakoknál pedig Schamun Péter intézeti vezető és dr. Nemes Ferencz előadó állították össze. A két miben az adakozók névsora is benn foglaltatik.

— Dr. Veress Ferencz fiatal orvos, kinek egy nemrég megjelent értekezését most német nyelven is kiadták, egy évre külföldre utazott, hogy magát Bécs, Berlin, Brüsszel és Páris bõrgyógyászati klinikáin tovább képezze.

— Kirándulás Jegenyére. Az Erd. Kárpát-Egyesület tudatja, hogy f. hó 19-én (vasárnap) Jegenyére fél napos kirándulást rendez. Indulás Kolozsvárról 1 ó. 30 p.

d. u. az 545. vegyes vonattal. Erkezés Jegenyére 3 óra 8 perczkor. Indulás Jegenyéről 7 óra 53 perczkor este az 506. sz. személyvonattal. Erkezés Kolozsvárra 8 óra 37 p.-kor este. Vasuti jegy oda és vissza 12. osztály 1—1 k. = 2 kor. III. oszt. 60—60 fillér = 1 kor. 20 fill.

— **Athletikák fotografálása.** A kolozsvári Athletikai Club tagjait az elnökség körlevélben arról értesítette, hogy az emlékkönyv számára a csoportos levétel vasárnap lesz. Ezután azonban tudomására hozza a club tagjainak, hogy a jelzett helyen nem vasárnap, hanem hétfőn d. u. 5 órakor lesz a club tagok levétele. A rendezőség a tennis-társaságokat is kéri, hogy ugyanakkor a grande-okat benépesíteni szíveskedjenek.

A rendezőség.

— **Az örmény kereszténység 1600-ik jubiláris évfordulója.** Szt. Gergely ez idei ünnepének különös fontosságot adott az a körülmény, hogy az örmények keresztény-hitre térsének évfordulójával esett össze, a mennyiben tudvalevőleg Tiridát örmény királyt népével együtt Szt. Gergely tőrtette meg 305-ben Krisztus születése után.

Ez alkalomból a nagy védőszent tiszteletére külön örmény imákat is mondtak a litániák és mise végén. Kolozsvárt a helybeli örménység fölkérésére Esztergár Gergely pontifikált a segédletet ünnepi misén, mely egy különösen ez ünnepre előírt imákból áll és Szt. Gergely napi misének nevezetik.

Közben szép örvény egyházi énekek (sáragánok) zendültek meg a kóruson a szokásos népszerű Gergely-himnuszszal együtt.

Mise végeztével Esztergár Gergely örmény katolikus lelkész és tanár a szamosújvári kiváló egyházi szónok tartotta az áhítatot gerjesztő tartalmas szentbeszédet, melyet a templomot szufolóság megtöltött hívek nagylelkű épüléssel hallgattak meg. Beszédjében rámutatott arra, hogy Szt. Gergely ismertette meg az örmény nemzetet az igaz Istent. Fejtette Isten létét és a gondviselés befolyását az emberiségre. — Mise után sokan üdvözlözték a jeles szónokot.

— **Ki hányaszor énekelt a budapesti m. kir. Operában?** Hogy megtörtént a kapuzárás az Operában pontos statisztikát; vettünk, nemcsak az előadott darabokról, de arról is, hogy melyik tag hányaszor énekelt a lezárt esztendőben. A legnagyobb rekordot Payer Margit érte el, (a múlt évben a fiatal művésznő vendég szerepelt nálunk) utána a babaaroz Szojyer Ilonka következnek: Krammer Teréz s a sokat foglalkoztatta az Opera, valamint Vasquez grófnét sem hagyták hosszú időre pihenni. A férfiak közül Anthes, Ney Dávid, Gábor, Kornai énekelték sok szerepet. A több adatok különben ezek:

A művésznők közül Vasquez grófnő 37, Dióssyá 24, Szczeparini 27, Krammer 53, Blatterbauer 16, Berts Mini 51, Ambrus 14, Bartolucci 4, Kaczár Margit 36, Ney Hermin 16, Palóczyné 40, Pay Margit 58, Válen Vilma 49, Szántó Lili 13, Szojyer Ilona 27, Flattné 23, Szilágyi 36, Kann Malvin 18 és Várady Margit 32-szer énekelt az évadban.

A férfiak közül Anthes 41, Beck 78, Bochnicek 37, Brulik 33, Dalmoki Béni 36, Dalmoki Viktor 28, Gábor 97, Hegedüs 44, Kertész 23, Kornai 120, Ney Dávid 73, Prevost 28, Szendrői 63, Szakács 64 és Várady 68 előadásban vett részt.

— **Az egyetlen botanikus kertje.** Ha az erdélyi muzeum-egylettől a közoktatásügyi kormány által majdnem egészen elfoglalt Mikó-féle kertben a brassói iparos szakkiskola növendékei által Siklódi István tervezte alapján az 1888. évben szépen faragott székely kapu a botanikus kertbe belépünk, a napi gondoktól kifáradt lelkünk mindjárt újult erőre felelissül és jóleső örömmel szemléljük Valtz Lajosnak, az egyetlen nagy hírű kerti inspektorának munkáját és nagy tudományát, a mely által ezt a gyönyörű kertet előállította és hosszú éveken át nagy fáradtsággal mindjobban gazdagítva, fentartja. Lapunk hasábjai a napi eseményekért nem engedik meg nekünk, hogy ezen valóban szép kerttel hosszabbban, mint a hogy megérdemli, foglalkozunk s ezért valahányszor erről említést teszünk, sajnálatunkra, mint most is, csak röviden tehetjük azt. Ugyanezért mindenekelőtt a közönség figyelmét hívjuk fel, hogy ezen vasár- és ünnepnapok kivételével mindennap reggel 7 óráról esti 7 óráig nyitva levő s ingyen látogatható kertet megtekinteni el ne mulassza, hol Valz kiváló alkotásán gyönyörködhetni s miáltal egy kelmes szórakozást szerezhetni. Nézz meg mindenki ott azt a gömörmegeyi szikla-kaput (Porta Stracensis) az Alacsony-Tátra mészelző növényzetével, mely mindjárt, a hogy a kertbe belépünk, jobbra szemünkbe tűnik. Ez a kapu 1901. és 1902. évben épült, melynek művészi és természetűen összerakott köve közt és környezetében láthatni — ugy, a mint a valóságban van — az ezen vidék gyönyörű növényzetét. Még a tüllelvi fenyőfa is — mely ott magasán a sziklák közt van kinőve — megkapta a maga helyét. Láthatni itt mindenféle növényt, a mi említett helyen található, mely nagy fáradsággal 1400 méter magas hegyekről lett onnan ideplántálva.

S ha most már e bálmulatramító kapun kimegyünk, látjuk a kolozsvári széna-füved köz növényzetét is. S a mint jól és szépen gondozott uton tovább haladunk, a botanikus-kert szertára előtt egy olyan növénycsoportra találunk, mely a legrikább fészkes növény, melyet botanicus-kertekben ritkán találhatni, a miért sokat adnának némi helyet, ha azt megtudnák szerezeni. Ez a Senecillis Carpatica (Koronyis) Beszterce-Naszód vármegye koronyis hegyeségéből. Ezen ritka példány növények 1902. évben lettek idehozva s miután első ültetésük után csak a harmadik évben virágoznak, első virágjukat csak a jövő 1905-dik évben láthatni.

Innon e növénycsoporttól nem messze látjuk a havasi növénygyesületet (Alpenium) az erdélyi hegyek ritka növényeit, valamint a Bucses- és Nagj-hegység flóráit szép harmonikus összhangba. Szemünk elé tárul az Erdély s Felső-Magyarország Tátrájának havasi flórája a maga valójában ugy a havasajlié is (Sub Alpenium). Megkapó

látvány nézni a remekül és természetűen összeállított sziklák között kinőtt különböző fajú növényeket, melyek ép ugy vannak, mint a hogy eredetiségükben találhatni.

Ha mindezek után meg meglemlítjük a botanicus-kerten kívül — azonban szintén a Muzeum-kerten — levő Mikó-szobor és az állattani épület mellett elhelyezett három évvel épült pálmaházat, mely szintén Valz dícsőségét és kiváló szakértelmét hirdeti, röviden bár, de elősoroltuk mindazt, a mire a közönség figyelmét ezuttal fölhívni akartuk.

— **A sétatéri uszoda megnyílt.**

Vasárnap megnyílik a városi uszoda. Erről a tanács értesíti a közönséget. A fürdők árai a tavalyi árak szerint, meghagytatták.

— **Vizsga a gyakorló iskolában.** Ma délelőtt folyt le az évvégi szokásos vizsgát a helyi állami tanítónőképző intézettel összekapcsolt gyakorló iskolában. Meglehető dolog volt, mily szabatosan, értelmesen feleltek a 6—12 éves apró gyerekek. Nagyszámban voltak kiállított tárgyak közsmelőre kitéve, melyeknek csinos elkészítése arra vall, hogy a gyakorló iskola tanítónője sokat és szeretettel foglalkozott növendékeivel. Ez a tanítónő pedig Fiala Paula, ki nagyon fiatal korához képest, szinte hihetetlen eredményeket ért el. Vizsgát végén ugy az igazgatóság, mint a szülők kifejezték elismerésüket neki.

— **Évzáró ünnep az áll. tanítónőképzőben.** Tegnap délután 6 órakor volt meg az áll. tanítónőképző-intézet évzáró ünnepe. Az ünnepélyes dimenzió megjelent Heinrich Józsa igazgatónő, valamint a teljes számú tanári kar. Csupák Ilona gongos vezetésével elénekelték az ifjusági énekkar a Hymnuszt. A nemzeti ima elcsendesülése után Heinrich Józsa igazgatónő tartotta meg tartalmas évzáró beszédét, melynek különösen az a része tett mély és őszinte hatást, melyet az elhunyt Felméri tanár emlékének szánt. Az intézet két kitűnő zongoristája Horváth Irén és Matusovszky Ilona négy kézzel adtak elő egy nehéz, de nagyon szép zeneszámot. Papp Erzi az intézetből távozó negyedévesek nevében mondott gyönyörű búcsúbeszédet. Könyvei hollottak, mikor megígérte pályatársnőit nevében, hogy azért a sok anyagi és szellemi jórt, miből az intézetben oly bőven volt részük, mindig a legteljesebb hálával és tisztelettel lesznek az igazgatónő és az intézet tanári kara iránt. Ezután a IV. évesek külön kara adott elő egy pompásan összeállított népdal egyveleget, melyet szinte kár volt nem megismertelni. A szózat eléneklése zárta be az ünnepséget, mely után kiürülnek a képezde tágas, nagy szobái, hogy a jövő szeptemberben ismét beköltözzenek oda az ifjuság, s vele együtt a kedvségek, a báj, s a leányélet más tisztá örömei.

Gyászrovat.

Osztián. Kristóf Szamosújvár sz. kir. város főjegyzője és Szolnok-Doboka vármegye törvényhatósági bizottságának tagja meghalt.

LEGUJABB.

Az „Ellenzék” táviratai, telefon-üdvözlései és sürgönylevelei.

Pártok egyesülése.

Budapest, jun. 18.

Az ellenzék pártok igazi harcossai kezdenek komolyan foglalkozni azzal az eszmével, hogy jó volna egyesülniök az önálló vámtérlet érdekében, mert ha mindegyik párt külön-külön forgácsolja el erejét a kilátásban, győzelemre nem lehet kilátás, már pedig az ellenzéknek okvetlen meg kell akadályozza Tisza kormányzását mielőbb, mert az az ország anyagi és erkölcsi romlására vezet.

A nemzeti párt.

Budapest, jun. 18.

Gr. Apponyi Albert elutazott Budapestről, ugyszintén Gullner Gyula, a párt elnöke is és így jelenleg Saághy Gyula intézi a párt ügyeit. A párt országos szervezésére vonatkozólag a jövő héten fognak határozni.

Ekkor a párt ötszáz tagjai feljönnek a fővárosba.

Orosz-japán háboru.

Tokio, jun. 17.

A liaotungi főparancsnok hivatalos jelentése: E hó 14-én a főcsapat a vasutvonal mentén két részben vonult fel észak felé és elűzte az ellenséget Vafangtíentől nyugatra lévő állásából. Délután 3 órakor az ellenség Lungvan, Liaotól Tavanszienig terjedő állásában tartotta magát. Két óráig tartó ágyutüz után este megszálltuk a Pangsiaton lhahac vonalat. Egy másik csapat, mely az ellenség jobb szárny fenyegetésére és egyidejűleg saját oldalunk és hátvédünk fedezésére Fucsantól keletre vezényeltetett és Tansiaoku- Nachialing vonalában haladt előre. Lungvang-Liao közelében az ellenség megerősítette csapatát, 15-én az ellenséges haderő Tetiszunál két és fél hadosztályból állott, melyek Tafangcsöng és Czingzsuan vonalán foglaltak állást, hajnalban támadtunk, a főerő a vasuti vonal mentén, egy csapat Tungtsiaton felől vonult fel. Reggeli 10 órakor a balszárnny Tunglungkuból tört ki, délben pedig a lovasság Csangcsiantunból és a főerőhöz csatlakoztak. Így az ellenséget Teliszunál körülzártuk és heves küzdelem után délután 3 órakor észak felé üztük. Veszteségünket 100 főnél valamivel kevesebb becsülhetjük. Eddig kitűnt, hogy

zászlók és 14 tüzéző ágyut zsákmányoltunk és körülbelül 300 embert fogtunk el, köztük a 4. lövészezed parancsnokát. A csatateret 500-nál több elesett és megsebesült ellenség borította.

A kereskedelmi bank ma beszün-tette fizetéseit. Az igazgatóság azt hiszi, hogy a hitelezőknek nem lesznek veszteségeik.

Járóreink az ellenségnél japán zászlót vettek észre, a mi tüzéségünket félrevezette és a tüzelést beszüntették.

Inség.

Debreczen, jun. 18.

A kedvezőtlen időjárás okozta rossz esztendő szomorú előjelei már mutatkoznak szemünkben. — Mélyen megrendítő a balmazújvárosi mezei munkásnép helyzete, amelyet a község előjárósága tolmácsolt tegnap az alispán előtt. Harangi főbíró és Kaszás főjegyző személyesen adták elő Rásó Gyula alispánnak, hogy a lakosság egy jelentékeny része **éhínséggel** küzd, mert nincs munkája. Száz meg száz odavágot munkás ostromolja az előjáróságot, hogy adjon munkát, adjon kenyeret.

Vasutasok felmentése.

Budapest, jun. 18.

A Máv. személyzete körből vád alá helyezett 13 tisztviselőt a **bíró-ság telmentette**.

Budapest, jun. 18.

A sztrájk következtében felfüggesztett, vád alá helyezett, vagy pedig fegyelmi vizsgálat alatt álló összes máv. alkalmazottak fel fognak mentetni.

Kolozsvár I. lakbérosztálya.

Budapest, jun. 18.

A Máv.-nál a lakbér illetmények megállapításánál Kolozsvár városát az I. lakbér osztályba sorozta.

Ezzel az intézkedéssel a többi kolozsvári állami tisztviselőknak is alkalmat nyújtanak arra, hogy megfelelő lakbér megállapítását sürgecsék.

Országgyűlés.

Budapest, jun. 18.

A képviselőház mai ülésén Neményi Ambrus előadó bejelentette az 1904-ik évre szóló költségvetésről a pénzügyi bizottság jelentését.

Ezután következett a napirend: a vasutisták fizetésrendezése.

Ernszt, Konkoly Thege Sándor szóltak fel, mire Hieronymi miniszter kijelentette, hogy az államvasut személyzete sorsának a javulását szíven hordja.

Rövid időn belül reméli el fogja ismerni, hogy a testület ambícióival szolgálja fog. A munkások helyzetéről gondoskodni fog. Ajánlja elfogadásra a javaslatot.

Hellebronth Géza örömmel fogadja el a javaslatot.

Szerkesztőségi üzenet.

Pázmán. Marosujvár. A kilátásba helyezett hosszabb elbeszélés helyett kérünk rövidebbet.

Főszerkesztő:

BARTHA MIKLÓS.

Felelős szerkesztő és lap tulajdonos:

MAGYAR MIHALY.

NYILTTÉR*).

Olcsó marhahus.

1 kg. marhahus 48 kr.-ért,
1 kg. sertéshus 64 kr.-ért
o o o o o kapható o o o o o

Sz. 7013—904 tkvi.

551 1—1

Árverési hirdetményi kivonat.

A kolozsvári kir. törvényszék, mint tkvi hatóság közhírré teszi, hogy a Kolozsvári takarékpénztár és hitelbank r. társ. végrehajtónak Szilágyi Márton és neje Vramai Julianna kolozsvári lakosok végrehajtást szenvedők elleni 900 kor. tőkekövetelés és jár. iránti végrehajtási ügyében az árverést elrendelte a Kolozsvár városi kir. bíróság területén levő, Kolozsvár városban és határán fekvő és a végrehajtást szenvedők nevén felvett kolozsvári 2753. sz. j. b. k. A 5 sz. 3231-1/2. és 3232-1/2. hrsz. egész házas telekre és kertesre 722 korona becsértékben mint ezennel megállapított kikiáltási árban és hogy a fennebb megjelölt ingatlan az 1904. év október hó 10-ik napján d. e. 10 órakor a helybeli igazságügyi palotában Honvéd-utca földszint 54 számú szobájában megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alul is el fognak adni.

Árverési szándékozók tartoznak az ingatlanok kikiáltási becsárának 10 százalékát készpénzben, vagy az 1881. évi LX. t. cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881 évi november hó 1-én 3333. sz. a. kelt I. M. rendelet 8 §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirokban a kikiáltott kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t. cz. 170 §-a értelmében a bánatpénznek a bírói letétbe történt előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű letéti elismerényt átszolgáltatni.

A kolozsvári kir. törvényszék tkvi hatósága.

Kolozsvárt, 1904 évi május hó 17-én.

Szentkirályi,
kir. törv. bír.

Jegyei gyógyfürdő!

Egészen ujon — berendezve. Váratlanul moor-fürdő. Fejnyő és hideg lobogó-fürdők. Kitiűnő ellátás a legolcsóbb árak mellett. „Allandó zenekar. — Igazgató orvos: Dr. Kazay Kálmán. Ajánlva: kezdődő tüdőbajosoknak, sápkóros, gyenge egyéneknek, scrophulotikusoknak és idegeseknek. — Prospektust küld a 469 4—10 Kezelőség.

Némethi István

első erdélyi szobrászati műterme

Kolozsvárt, Monostori-út 129. szám, saját házában.

Van szerencsém b. tudomására hozni, miszerint Monostori-út 129. szám alatt a mai kor igényeinek teljesen megfelelő

Szobrászati műtermet

nyitottam, hol elvállalok minden e szakban létező faragványokat u. m.: épület-díszítéseket gipsz, kő, műkő, terracotta és cementből. Belső díszítést új modern kivitelen ebédülő, szalonok, dísztermek vagy bármely szobák mennyezeteit barocó vagy különböző stílusban olcsó árban. — Angol kertekké való cement szoborcsoportok, virág-vázák talapzattal, szökőkutak stb., melyek a fagynak is ellenállnak. Cement vagy ércbeöntött síremlékek szoboralkabban, agyag szízek bemutatása mellett.

UJI UJI! UJI UJI!

Bármely sírkövekben alkalmazható! Legújabb módszerrel. Kárpai fehér márványból vagy más kőneemből a legszebb kiviteli realit, profil, avagy affansban művészi dombor-műveket, melyek teljesen hűen, jól felvett tiszta fényképek után mintáz és farag. Vidéki megrendelésekre azonnali válasz.

Kiváló tisztelettel

506 5—50 Némethi, szobrász.

A női szépség

elérésére, tökéletesítésére és fenntartására legkitiűnőbb és legbiztosabb a vegytiszta, sem higanyt, sem ólomot nem tartalmazó teljesen ártalmatlan

FÖLDES-féle

MARGIT-CRÈME

Törvényesen védve.

Ezen világhírű arczkefés pár nap alatt eltávolít szepit, májfoltot, pattanást, bőrtörést (Mitesser) és minden más bőrbajt. Kisméltja a ráncokat, redőket, himlőhelyeket és az arczot fehérre, simává és üdévé varázsolja.

Ára: kis tégely 1.— kor., nagy tégely 2.— kor., Margit hölgyor 1.30 kor., Margit szappan 70 fill., Margit fogpép (Zahnpaste) 1.— kor., Margit arczvíz 1.— korona. Postán utánvétellel vagy a pénz előzetes beküldése után küldi a készítő.

Földes Kelemen gyógyszerész.

ARAD. Kapható minden gyógyszerüzletben, drogériában és illatszertüzletben. Főraktár Kolozsvárt:

Burger Frigyes gyógyszertárban, Dr. Czetz Dénés, Halász Jenő, Dr. Hintz György, Székely Miklós, Tancs József, Wolff János gyógyszerüzletében.

Csodás, gyors hatása. Legjobb szepítő szer.

174 4—5

Schicht-Szappan

szarvas vagy kules

464 4—34

Legjobb, legkiadósabb és azért a legolcsóbb szappan.

Mindenütt kapható.

URANOS

Kizárólagos gyártói:

HOCHSINGER TESTVÉREK vegyészeti gyára

-KÉK

ruha-mosáshoz a legjobb kékítőszert.

— Törvényesen védve. —

Mosó-intézetekben, háztartásokban a legkedveltebb ruhakékítő.

Olcsó és felülmúlhatatlan.

Kis üveg 24 fillér tisztezi mosáshoz elegendő. — 1 nagy üveg 1-60 kor., fel üveg 1 kor.

— Kapható mindenütt. —

Utánzatoktól óvakodjunk!

BUDAPEST, IV., Rozsa-utca 85.

235 6—8

Új butor-üzlet!

Olcsóbb, mint bárhol.

Több mint 50 szoba saját készítményű asztalos és kárpitos BUTOR leggyorsabb, legfinomabb legolcsóbb és dívatos kivitelen, több évi jóállás mellett.

Elvállal

saját vagy adott terv és rajz szerint uri, polgári és üzleti

berendezéseket.

Grünfeld H. József és Fia butorgyáros,

Ziller Mór, kárpitos és díszítő.

Szentegyház-u. 6 sz. (Status-palota). Telefon 430.

382 17—20

Agrár Takarékpénztár részvt.

Maros-Vásárhelyt.

(Teljesen befizetett részvénytőke: egymillió korona.)

Fiókintézetek Nyárad-Szeredában és Maros-Ludason.

Jelzálogkölcsonöket nyújt 300 koronától kezdődőleg

félévi tőketörlesztést és kamatot magába foglaló részletfizetések ellenében földbirtokra és nagyobb vidéki városokban levő házakra a becsérték feléig;

10-től 65 évig terjedő időre 4 1/2% alapkamattal. Magasabb kamatu előző kölcsönök convertáltatnak. Minden kölcsön a leggyorsabban: rendszeresen két hét alatt készpénzben folyósíttatik.

Leszámítol 6 hónapi lejáratig terjedő bel- és külföldi váltókat és utalványokat a legolcsóbb kamattal mellett.

Elfogad betéteket könyvecskére vagy folyószámlára és azokat felmondás nélkül fizeti vissza.

Előlegeket ad értékpapirokra és betárolt terményekre is.

Folyószámlai hitelt nyújt betáblázásra és más elfogadható biztosítékra.

Vásárol és elad értékpapirokat, — külföldi pénzeket; bevált szelvényeket és kisorsolt értékpapirokat; teljesít tőzsdéi megbízásokat és átutalásokat; kiállít utalványokat és hitelleveleket a bel- és külföldre.

Az intézet képviseli továbbá a legrégibb és legnagyobb biztosító intézetet a Trieszti általános biztosító Társaságot (Assicurazioni Generali) és eszközöl tűz-, üveg- és jégkár, betörés elleni továbbá élet és baleset biztosításokat a legolcsóbb díj mellett.

407 11—x

Dóczy Dezső

asztalos, saját telepe Honvéd-utca 92 sz.

Telefon 465. Kolozsvárt. Telefon 465.

Hol mindennemű asztalos munkákat a legpontosabban és legjutányosabb árak mellett készit.

Kiváló tisztelettel Dóczy Dezső, asztalos.

392 13—50

307 9-10

* UJDONSÁG! *

A ki

Földbirtokot
Erdőket
Bányát
Gyógyfürdőt
Szállodát
Ásványviz forrást
Üzletet
Házakat
Malmot (gőz- vagy víz erőre)
Gyárit

vagy bármilyen vállalatot

örökre eladni, venni

vagy

bérbeadni akar, írjon az

„Ingatlan forgalmi

nyilvántartásomhoz”

35 fillérrel ellátott levelekre mindenfelé szívesen küld információt:

Grosz Károly — Szászváros

Hegy-utca 11 szám.

KOSSUTH-SÖR főraktára Kolozsvárt,

Deák Ferencz-utca

21. szám alatt.

Telefon-sz.: 77. Telefon-sz.: 77.

Kossuth Ferencz országgyűlési képviselő ur szíves engedelmével és a t. kolozsvári Kossuth-szobor-bizottság hozzájárulásával „Kossuth-sör” elnevezés alatt egy kitűnő minőségű hazai gyártmányú sört hozok forgalomba, hogy a nagy hazánkia Kolozsvárt felállítandó szobra felállítását, minthogy a befolyó jövedelemből évenként adózom a szobor céljaira, ezzel is előmozdítom. — E nemes cél hatatos előmozdítása végett a vidéken fiók-raktárokat óhajtok szervezni, melyre a vidéki sör-kereskedők figyelmét ez uton bátorítokom föl hívni, a támogatás megkönnyítése végett.

527 3—3

Hazafias tisztelettel

Kossuth-sör főraktára.

A tordai fiókraktár Farkas Béla szesznyagkereskedőnél e héten nyílik meg.

.. Fehérnemű ..
vászón

Zsirai Mór

.. kelengye ..
áruháza

A fürdőidényre áraim meglepők fürdő ruhákban, frottir-köpenyek és törülközőkben rövid ideig.

1212 1—x

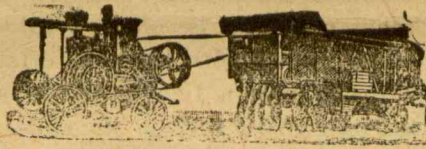
Babós és Társai

* vaskereskedése *

Kolozsvárt, Deák Ferencz-u. 25 sz.

mindennemű festékárak, Fedő és csomagoló gyékények, Gazdasági gépek és eszközök, gépolaj, gépszíj, rézgálicz stb.

Üzletünkben Fízető pénztagépet állítottunk fel, mely minden készpénz fizetésről szelvényt ad és 50 Korona ilyen szelvények visszaadása ellenében 1 koronát térítünk meg áruban.

Tüzmentes pénzszerények.

o Konyhaberendezési czikkek.

Jutányos árak! Pontos kiszolgálás!

4%-os törlesztéses kölcsönöket nyújtunk budapesti és külföldi elsőrangú pénzintézetektől a a földbirtok és ingatlan 3/4 értékeig I. és II. helyre 15—65 évig terjedő időtartamra.

Személyhitelt!

papoknak, katonatiszteknek, állami- és magánhivatalnokok, nak, kereskedőknek és iparosoknak kezes és kezes nélkül 1—15 évig terjedő időre

gyorsan és diszcreten.

Bank- és magánadóságok convertálása.

Meller Lajos és Társai bankbizomány

Budapest, VI., Dávid-utca 15. (törvényszékileg bejegyzett cég.) (Válaszbélyeg.)

18—30 219

*** Mennasszonyok figyelmébe! ***

Karlsbadi porcellán étkező készletek, gyönyörű kivitelen, színes, 12 szem., teljesen összeállítva 15 frttól.

Üvegkészletek 12 személyre 66 drb. 7 frt. 90 kr.

* Függő lámpák csigával Frt. 3.95 kr. *

Tea- és kávékészletek. 2 forint 80 kr., 3.— forint. Kina ezüst tárgyak. * Alkalmi ajándékoknak.

Kerti gömbök és lámpák. Eredeti gyári árakon! Vidéki megrendelésnél kérem az utolsó vasuti áll. megírni!

Müller utóda Somlyai

üveg és porcellán kereskedő Kolozsvárt, Kossuth Lajos-utca 4 szám.